

по-точно с. 556.

18. Акцент върху епически необхватното *там, оттатък* – синоним на образа *Родина* – се доловя в първите творби на Яворов на патриотична тема („Напред, напред!“, „На родоските заточеници“, „В тъмницата“, „Нощ“).

19. Вж. цитираната статия на Н. Димитров.

20. Публикувано в „Глас македонски“, II, бр. 360 от 17 август 1895 г.

21. За трафаретното звучене на митичното Ботево *там* у младия Яворов може да се предположи и това: митичното е започнало да се разгражда под напора на pragmatизма, при несъмненото си попадане в твърде емпиричен, *вазовско-назидателен* контекст (уместно е да припомним и един силно аналогичен по деиктичната си ултимативност „македонски сонет“ на Вазов – „Там!“ (1885)). У ранния Яворов (цикъла „Домашна китка“) интензивното *ботевско* светоизживяване и *вазовските* интонации са неразрывно свързани. Разбира се, служим си с термина *вазовски* изцяло емблематично, обозначавайки по този начин въобще pragmatизма на възрожденското поетично слово, семантически обогатен от високата художествена похватност на Вазовата поезия.

22. Журналният вариант на стиха гласи: „*в ограда е света за нас*“, т.е. още тук присъства мотивът за тоталната граница.

23. Тъй като въплъщават субективността на Аза, пространствените реалии в лиrikата по принцип са изразявачи, а не изобразителни. Поради това по-уместно е да се говори за засилена, преобладаваща *изразителност* на пространството в лиrikата.

24. Пулсиращият пространствен модел у Яворов е отбелязан от Р. Ликова. Проблеми на българския символизъм. С., 1985, с. 211. Изследователката е склонна да види пулсиращото пространство предимно като реакция на лирическия Аз и като алтернатива на силно стесненото и ограничено обективно пространство. В по-частен аспект пулсиращият пространствен модел е анализиран от М. Кирова (вж. цит. съч., с. 152).

25. Например „Мечта“ е определено от Г. Цанев (Г. Цанев. Пътят на Яворов. С., 1947, с. 100) като „типичен образец на